
Streszczenie.....	2
1. Metodologia badania.....	4
1.1. Cele badania	4
1.2. Próby badawcze.....	4
1.3. Metody, techniki i narzędzia badawcze	5
1.4. Harmonogram badania.....	5
2. Charakterystyka obszaru badawczego.....	5
3. Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy.....	11
3.1. Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki	11
3.2. Plany zatrudnieniowe badanych podmiotów gospodarki.....	13
3.3. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli	16
3.4. Absolwenci szkół w opiniach pracodawców	20
4. Analiza SWOT i prognoza dla rynku pracy w powiecie stalowowolskim.....	22
5. Wnioski	25
Spis wykresów	27
Spis tabel	28

Streszczenie

Metodologia badania

Celem badania wśród pracodawców była ich charakterystyka, prognoza zatrudnienia, zdiagnozowanie ich zapotrzebowania na zawody, specjalności, formy wsparcia ze środków publicznych oraz ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli.

- Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 363 podmiotach gospodarki z terenu powiatu stalowowolskiego. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina.
- Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganych komputerowo (CATI).

Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

- W ponad połowie badanych podmiotów gospodarki sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy nie uległa zmianie (61,2%). U 26,3% pracodawców wzrosło zatrudnienie, a w przypadku 12,5% badanych podmiotów gospodarki zatrudnienie zmniejszyło się.
- Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy 32,8% badanych prowadziło rekrutację pracowników. W przypadku 84,3% z tych podmiotów, rekrutacja zakończyła się zatrudnieniem pracownik(a)ów. 10,7% pracodawców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzili rekrutację (2,7% całkowitej próby), borykało się z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy.
- 21,1% badanych podmiotów gospodarki zwalniało w okresie ostatnich 12 miesięcy pracowników. Główne powody zwolnień to dobrowolne odejścia z pracy i likwidacja stanowisk pracy.
- W odniesieniu do planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy, 7 na 10 pracodawców deklaruje, że zamierza pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie (73,7%). 22,8% planuje zwiększyć zatrudnienie, natomiast 3,5% podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem zredukowania liczby pracowników.
- 100% badanych podmiotów, które planują zatrudnienie pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy, przewiduje możliwość zatrudnienia osób do 30 roku życia. 68,9% pracodawców w tej grupie zakłada możliwość przyjęcia do pracy osób po 50 roku życia.
- W odpowiedzi na pytanie o plany przyjęć stażystów w ciągu najbliższych 12 miesięcy, 28,1% pracodawców nosi się z takim zamiarem, 56,0% nie przewiduje takiego zapotrzebowania w tym okresie, natomiast 15,9% badanych nie potrafiło w chwili obecnej jednoznacznie się ustosunkować.
- Spośród badanych pracodawców, 89,5% korzystało dotychczas z usług Powiatowego Urzędu Pracy

w Stalowej Woli. W ciągu ostatnich 12 miesięcy współpracę taką podjęło 43,9% ankietowanych podmiotów.

- W opiniach pracodawców, współpraca z PUP w Stalowej Woli przebiega pozytywnie.
- Spośród podmiotów gospodarki, które w okresie ostatnich 12 miesięcy współpracowały z PUP w Stalowej Woli, 37,5% zgłaszało wakaty, a 28,4% badanych zatrudniło dzięki niej pracownika/pracowników.
- Wysoki odsetek pracodawców, którzy dotychczas współpracowali z PUP, deklaruje chęć dalszej współpracy (71,8%).
- Na pytanie o zainteresowanie poszczególnymi formami wsparcia pracodawców, badani najczęściej wskazują na staże (50,9%) oraz pośrednictwo pracy (45,6%).
- Odpowiadając na pytanie o szkolenia, jakie powinny być organizowane przez Urząd Pracy, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na pracowników, 63,4% pracodawców nie wskazało żadnego kierunku szkoleń. Wśród osób, które określiły kierunki szkoleń, najczęściej podawano szkolenia BHP, obsługi kasy fiskalnej, podstaw obsługi komputera oraz kursy na operatorów wózków widłowych.
- Z przeprowadzonych badań wynika, że 38,7% podmiotów gospodarczych zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, dla których dana firma jest ich pierwszym miejscem pracy. Opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół są jednak wyraźnie zróżnicowane.
- Pracodawcy, którzy nie zatrudniają absolwentów szkół w wielu przypadkach negatywnie wypowiadają się w kwestii ich podejścia do pracy, umiejętności i kompetencji do obejmowania poszczególnych stanowisk pracy.

1. Metodologia badania

1.1. Cele badania

Badanie przeprowadzone zostało w celu zdiagnozowania podmiotów gospodarki z terenu powiatu stalowowolskiego pod kątem zapotrzebowania na zawody, specjalności, formy wsparcia ze środków publicznych, prognozy zatrudnienia i oceny współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli. Realizacja powyższych celów pozwoli wesprzeć działania zmierzające do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości w powiecie.

Cele szczegółowe badania:

- charakterystyka pracodawców,
- fluktuacja zatrudnienia i przyczyny zwolnień pracowników,
- badanie zapotrzebowania na pracowników na 2016 rok,
- określenie zapotrzebowania na usługi i instrumenty rynku pracy,
- ocena współpracy z PUP.

1.2. Próby badawcze

W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie podmiotów gospodarki w powiecie opracowano reprezentatywną próbę badawczą. Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 363 podmiotach gospodarki z terenu powiatu stalowowolskiego. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina. W oparciu o dostępne, ogólnopolskie raporty z wyników badań rynku pracy szacuje się, że 56% podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 nie zatrudnia pracowników. W związku z powyższym proporcjonalny rozkład próby badawczej wykonano biorąc pod uwagę 44% wszystkich podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 w poszczególnych gminach powiatu stalowowolskiego.

Tabela 1. Próba badawcza podmiotów gospodarki

Gmina	Ogółem podmiotów gospodarki	Klasa wielkości				
		1-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Stalowa Wola	259	234	19	5	1	0
Bojanów	13	13	0	0	0	0
Pysznicza	26	24	2	0	0	0
Radomyśl nad Sanem	18	17	1	0	0	0
Zaklików	21	18	2	1	0	0
Zaleszany	26	24	2	0	0	0
Razem	363	330	26	6	1	0

1.3. Metody, techniki i narzędzia badawcze

W prezentowanym projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Zgodnie z przyjętą metodologią, wielkością próby badawczej oraz wytycznymi Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli przyjęto ankietę jako technikę badawczą. W tym celu skonstruowano narzędzie badawcze w postaci kwestionariusza ankiety. Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganym komputerowo (CATI).

1.4. Harmonogram badania

Badanie zrealizowano w terminie 24.11. – 21.12. 2015 roku.

TERMIN	DZIAŁANIE
24.11. – 01.12.	Opracowanie szczegółowej metodologii badania - narzędzia badawczego oraz sposobu doboru i wielkości próby badawczej
02.12. – 11.12.	Pozyskiwanie materiału badawczego - badania metodą CATI.
12.12 – 15.12.	Analiza materiału badawczego. Wstępny raport z wyników badania.
16.12 – 21.12.	Opracowanie raportu końcowego, podsumowania oraz prezentacji z wyników badania

2. Charakterystyka obszaru badawczego

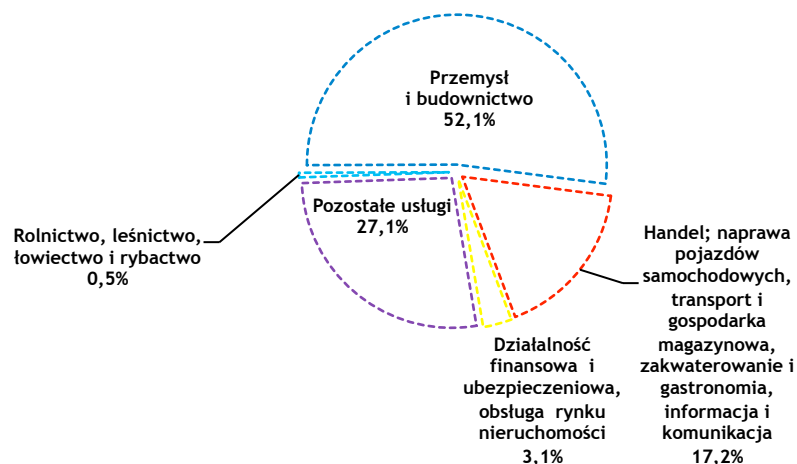
Powiat stalowowolski położony jest w północnej części województwa podkarpackiego. W jego skład wchodzi:

- gminy wiejskie: Bojanów, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaleszany,
- miasto: Stalowa Wola, Zaklików

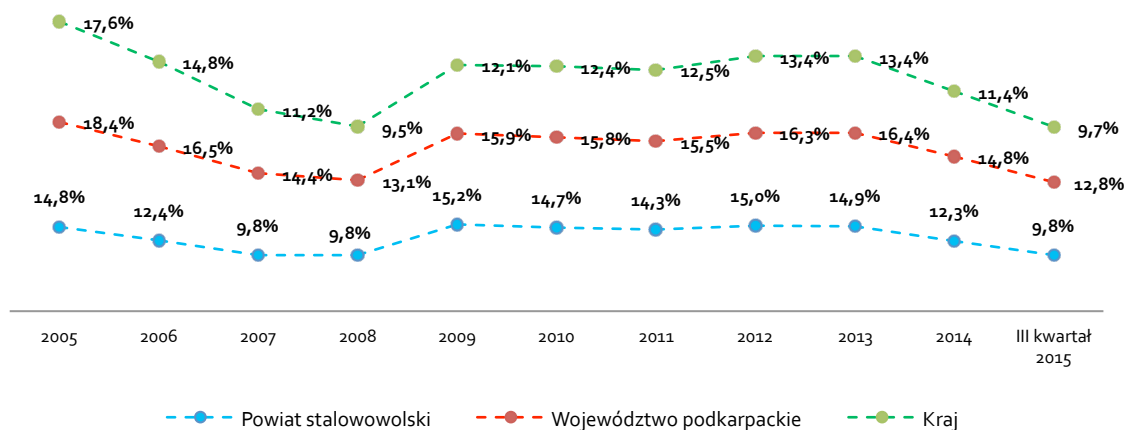
Teren powiatu stalowowolskiego zamieszkuje 108 280 osoby¹, najwięcej w Stalowej Woli, a wśród gmin wiejskich, w gminie Pysznica, najmniej natomiast w gminie Radomyśl nad Sanem. Łącznie na obszarze miejskim mieszka 58,6% ludności powiatu, na terenach wiejskich 41,4%. Według stanu z dnia 31.12.2014 roku w powiecie stalowowolskim pracowały 26 012 osób².

¹ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – dane za rok 2014.

² Urząd Statystyczny w Rzeszowie, dane powiatowe – stan z dnia 31.12.2014 r. - dane dotyczą podmiotów gospodarki, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Wykres 1. Osoby pracujące w powiecie stalowowolskim według sektorów³

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie stalowowolskim na koniec III kwartału 2015 roku wynosiła 9,8%.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie podkarpackim i kraju w latach 2005-2015⁴

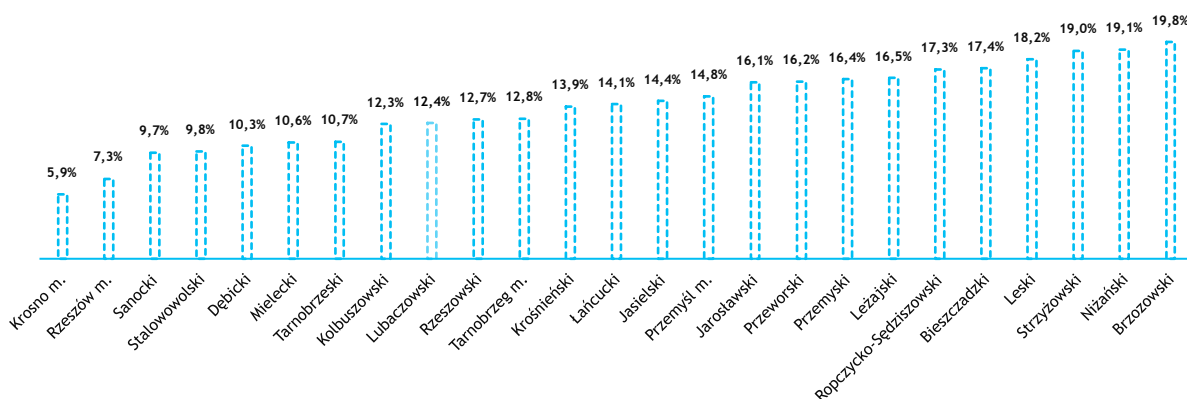
Uwzględniając lata 2005-2015, stopa bezrobocia w powiecie stalowowolskim była niższa średnio o 2,7 p. p. od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim. W porównaniu ze stopą bezrobocia w kraju (w latach 2005-2015), w powiecie stalowowolskim stopa ta była wyższa średnio o 0,5 p. p.

Obszar województwa podkarpackiego cechuje się istotnym zróżnicowaniem pod względem stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach. Różnica pomiędzy miastem Krosno, które według stanu na dzień 30.09.2015 r. jest w województwie miejscem o najniższej stopie bezrobocia a powiatem nizańskim o najwyższej stopie bezrobocia wynosi 13,9 p. p. W tym zestawieniu powiat stalowowolski zajmuje 4 miejsce, ze stopą bezrobocia niższą także od miast na prawach powiatu, jak np. Tarnobrzeg czy Przemyśl.

³ Urząd Statystyczny w Rzeszowie, dane powiatowe – stan z dnia 31.12.2014 r.

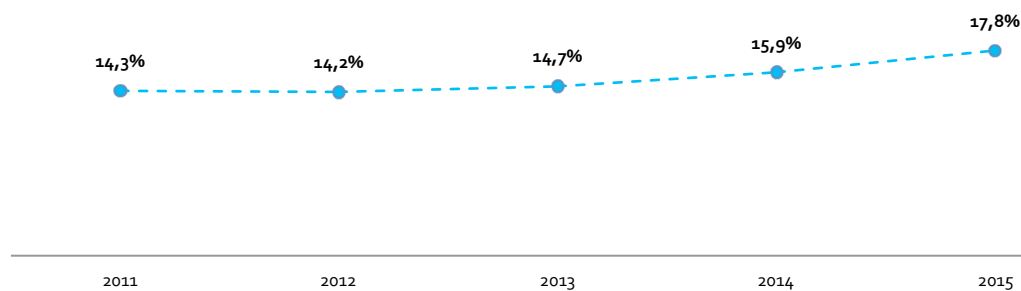
⁴ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego, województwa podkarpackiego i kraju – stan z dnia 30.09.2015 r.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (stan na dzień 30.09.2015 r.)⁵

Pod koniec III kwartału w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli zarejestrowanych było 4239 bezrobotnych. Analiza cech demograficznych osób bezrobotnych w powiecie zwraca uwagę na wzrost odsetka bezrobotnych z wykształceniem wyższym. W III kwartale 2015 roku wyniósł on 17,8%

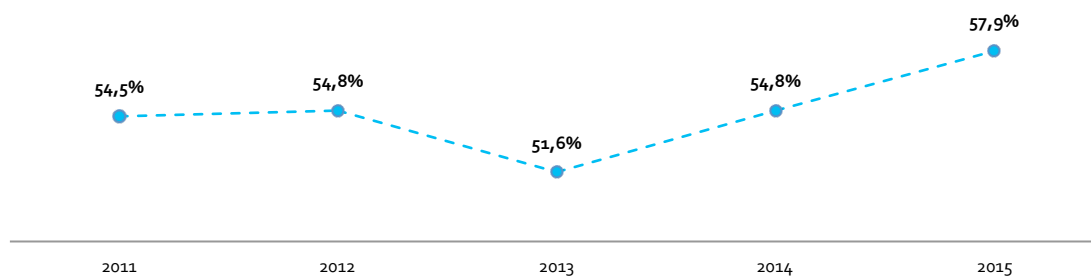
Wykres 4. Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym w powiecie stalowowolskim w III kwartale w latach 2011-2015⁶

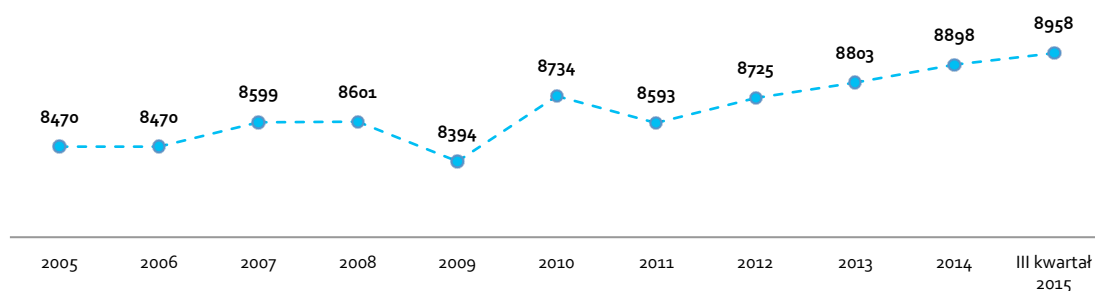
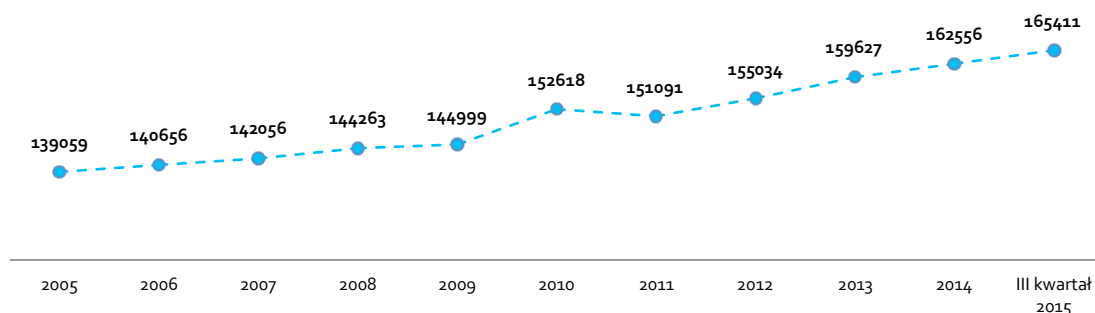
Na przestrzeni ostatnich lat wzrastał również odsetek bezrobotnych kobiet w powiecie. W III kwartale 2015 roku wyniósł on 57,9%.

⁵ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatów województwa podkarpackiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

⁶ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

Wykres 5. Odsetek bezrobotnych kobiet w powiecie stalowowolskim w III kwartale w latach 2011-2015⁷

Według stanu na dzień 30.09.2015 r. w rejestrze REGON na terenie powiatu stalowowolskiego zarejestrowanych było 8958 podmiotów gospodarki. Od 2011 roku liczba podmiotów gospodarki sukcesywnie wzrasta, tak w skali powiatu, jak i województwa podkarpackiego.

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie w latach 2005-2015⁸Wykres 7. Liczba podmiotów gospodarki w województwie podkarpackim w latach 2005-2015⁹

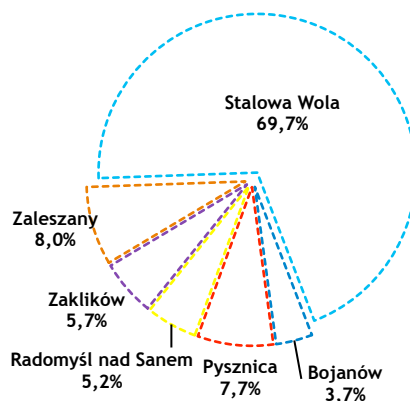
⁷ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

⁸ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

⁹ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla województwa podkarpackiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

Biorąc pod uwagę klasy wielkości podmiotów gospodarki, na terenie powiatu stalowowolskiego 95,6% to firmy jednoosobowe i zatrudniające do 9 pracowników. 3,4% to firmy w klasie wielkości 10-49 pracowników, a 0,8% to firmy w klasie wielkości 50-249. Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 13 firm, które zatrudniają od 250-999 (0,1%) pracowników oraz 3 w klasie wielkości 1000 i więcej pracowników (0,03%). Najwięcej podmiotów gospodarki zlokalizowanych jest na terenie miasta Stalowa Wola (69,7%), najmniej natomiast w gminie Bojanów (3,7%).

Wykres 8. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według gmin (stan z dnia 30.09.2015 r.)¹⁰

Według stanu na dzień 30.06.2015 roku, najwięcej podmiotów gospodarki w powiecie stalowowolskim prowadzi działalność związaną z handlem i naprawami (32,6%), budownictwem (11,2%) oraz przetwórstwem przemysłowym (8,5%). Poniższy wykres przedstawia rozkład podmiotów gospodarki w powiecie pod względem rodzaju prowadzonej działalności.

¹⁰ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

Wykres 9. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według sekcji PKD 2007 (stan z dnia 30.09.2015 r.)¹¹

Według stanu na dzień 31.09.2015 r., w 2015 roku pośrednicy pracy podjęli współpracę z 700 pracodawcami. W tym czasie nawiązano współpracę ze 168 nowymi podmiotami gospodarki¹².

¹¹ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2015 r.

¹² Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli.

3. Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

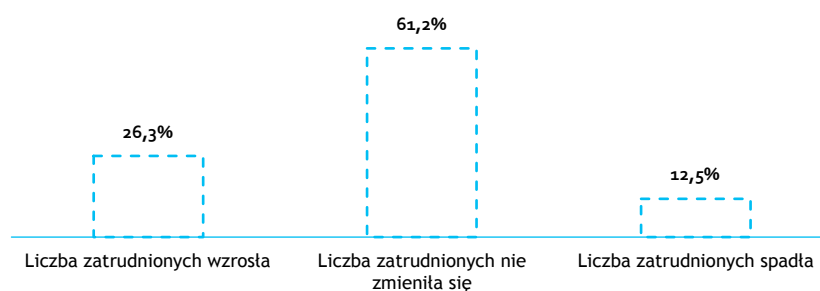
3.1. Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki

Badanie przeprowadzono zgodnie z rozkładem próby badawczej przyjętej na etapie opracowywania metodologii badania. Biorąc pod uwagę sektor własnościowy, 96,5% badanych podmiotów należało do sektora prywatnego, 3,5% to przedstawiciele sektora publicznego.

W podmiotach gospodarki objętych badaniem, w klasie wielkości 1-9 zatrudnionych jest średnio 4 pracowników, w klasie wielkości 10-49 średnio 22 pracowników. W klasie wielkości 50-249 przeprowadzono wywiady ankietowe z siedmioma firmami, które zatrudniały średnio 151 pracowników.

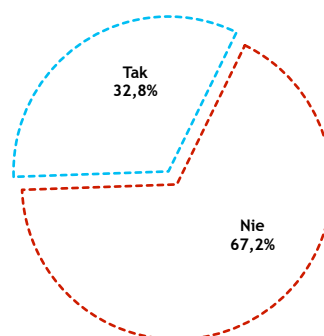
W połowie badanych podmiotów gospodarki sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy nie uległa zmianie (61,2%). U 26,3% pracodawców wzrosło zatrudnienie, a w przypadku 12,5% zatrudnienie zmniejszyło się.

Wykres 10. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy

W ciągu ostatnich 12 miesięcy 32,8% badanych pracodawców prowadziło rekrutację pracowników. W przypadku 84,3% z tych podmiotów, rekrutacja zakończyła się zatrudnieniem pracownik(a)ów.

Wykres 11. Prowadzenie rekrutacji w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wśród zatrudnionych - w przeciągu ostatnich 12 miesięcy – pracowników, najwięcej podmiotów gospodarki zatrudniło robotników budowlanych, sprzedawców, oraz pracowników działów produkcji.

Tabela 2. Wykaz stanowisk, na które zatrudniono pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Stanowisko	Liczba podmiotów, które zatrudniły pracownik(a)ów na dane stanowisko
Barman	1
Behawiorysta zwierząt	1
Doradca handlowy	2
Fryzjer	1
Handlowiec	4
Informatyk	2
Instalator urządzeń sanitarnych	2
Introligator	1
Kelner	3
Kierowca	3
Konserwator	1
Kosmetyczka	1
Księgowa	2
Lakiernik	1
Magazynier	2
Mechanik samochodowy	5
Monter	2
Nauczyciel	2
Ogrodnik	1
Operator koparki	1
Operator maszyn	1
Opiekun osób starszych	1
Pedagog	1
Piekarz	2
Pielęgniarka	1
Pomocnik produkcji drzewnej	2
Pracownik administracji biurowej	3
Pracownik fizyczny – produkcja	6
Pracownik ochrony	2
Programista	1
Robotnik budowlany	28
Spawacz	2
Sprzątacze	4
Sprzedawca	14
Stolarz	2
Ślusarz	1
Tokarz	2

10,7% pracodawców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzili rekrutację (2,7% całkowitej próby), borykało się z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy. Poniższa tabela przedstawia wykaz stanowisk, które ankietowani wskazywali jako trudne do obsadzenia.

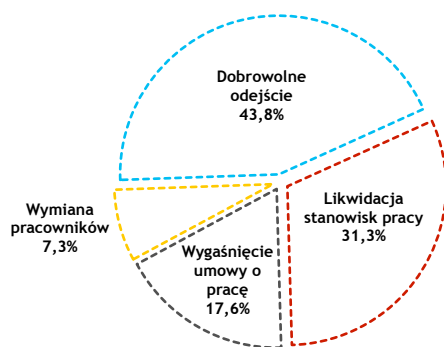
Tabela 3. Stanowiska trudne do obsadzenia w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Stanowisko	Liczba podmiotów, które wskazały na dane stanowisko
Elektryk automatyk	1

Fryzjer	1
Instalator urządzeń sanitarnych	1
Kierowca	1
Ogrodnik	1
Piekarz	2
Pracownik ochrony	1
Sprzedawca	2
Technolog stolarki otworowanej	1

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy, 21,1% podmiotów zwalniało pracowników. W przypadku 43,8% firm, dotyczyło dobrowolnego odejścia. W 31,3% podmiotów powodem zwolnień była likwidacja stanowisk pracy, a w 17,6% wygaśnięcie umowy o pracę. W 7,3% firm, zwolnienia związane były z wymianą pracowników.

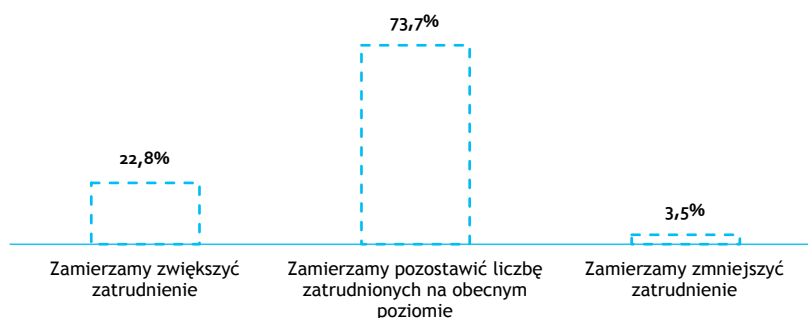
Wykres 12. Powody zwolnień pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy

3.2. Plany zatrudnieniowe badanych podmiotów gospodarki

W odniesieniu do planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy, ponad połowa pracodawców deklaruje, że zamierza pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie (73,7%), 22,8% planuje zwiększyć zatrudnienie, natomiast 3,5% podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem zredukowania liczby pracowników.

Wykres 13. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy

Biorąc pod uwagę klasę wielkości badanych podmiotów gospodarki, pomijając klasę wielkości 250-999, w której przeprowadzono badanie tylko z jednym pracodawcą, największy odsetek firm, które zamierzają zwiększyć zatrudnienie to podmioty w klasie wielkości 10-49 pracowników. Jednocześnie żaden z pracodawców w tej klasie nie planuje w ciągu najbliższych 12 miesięcy zwolnień. Wśród firm, które zamierzają pozostawić zatrudnienie na obecnym poziomie, największy odsetek to podmioty w klasie wielkości 1-9 (92,4%).

Wśród stanowisk pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjąć pracownika są w pierwszej kolejności pracownicy fizyczni do działów produkcji, sprzedawcy oraz robotnicy budowlani.

Tabela 4. Stanowiska pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy

Stanowisko	Liczba podmiotów gospodarki, które planują przyjęcie do pracy
Cieśla	2
Elektromonter	1
Farmaceuta	2
Fryzjer	1
Kelner	1
Kierowca	4
Kosmetolog	1
Kosmetyczka	2
Księgowa	1
Kucharz	3
Lakiernik samochodowy	1
Magazynier	1
Mechanik samochodowy	2
Murarz	3
Ogrodnik	2
Operator maszyn	3
Operator maszyn skrawających	1
Płytkarz	2
Pracownik biurowy	5
Pracownik fizyczny – produkcja	15
Przedstawiciel handlowy	6
Robotnik budowlany	8
Spawacz	2
Sprzedawca	10
Stolarz	1

Szwaczka	2
Ślusarz	2
Technolog stolarki otworowanej	1
Zbrojarz	1
Tynkarz	4

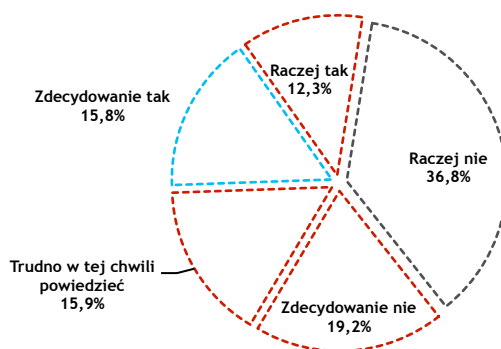
Spośród pracodawców, którzy planują zatrudnienie pracowników w okresie najbliższych 12 miesięcy 100% przewiduje możliwość zatrudnienia osób do 30 roku życia, 68,9% zakłada natomiast możliwość przyjęcia osób po 50 roku życia.

Wykres 14. Deklaracje podmiotów gospodarki odnośnie możliwości zatrudnienia osób z poszczególnych grup bezrobotnych

W odpowiedzi na pytanie o plany przyjęć stażystów w ciągu najbliższych 12 miesięcy, łącznie 28,1% pracodawców nosi się z takim zamiarem („zdecydowanie tak” – 15,8%; „raczej tak” – 12,3%), łącznie 56,0% nie przewiduje takiego zapotrzebowania w tym okresie („raczej nie” – 36,8%; „zdecydowanie nie” – 19,2%), natomiast 15,9% badanych nie potrafiło w chwili obecnej jednoznacznie się ustosunkować do powyższego pytania.

Wykres 15. Plany przyjęć na staż w okresie najbliższych 12 miesięcy

Pracodawcy w okresie najbliższych 12 miesięcy zamierzają najczęściej przyjmować osoby na staż na stanowiska sprzedawcy, robotnika budowlanego oraz kierowcy.

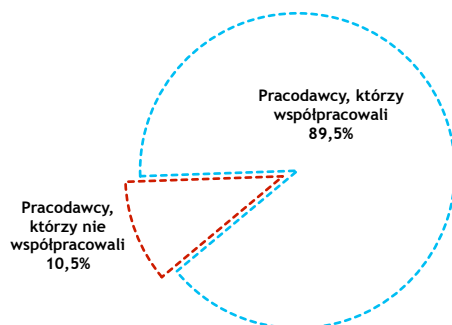
Tabela 5. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na staż

Stanowisko	Liczba podmiotów gospodarki, które deklarują przyjęcie pracownika na staż
Betoniarz	2
Cieśla	3
Dietetyk	1
Elektromechanik	1
Fakturzysta	2
Farmaceuta	2
Fryzjer	4
Hydraulik	2
Kierowca	6
Kosmetyczka	1
Krawcowa	3
Księgowa	4
Kucharz	4
Lakiernik samochodowy	2
Logistyk	1
Mechanik lotniczy	1
Mechanik samochodowy	4
Nauczyciel muzyki	1
Ogrodnik	1
Nauczyciel przedszkolny	3
Operator koparki	2
Operator dźwigu	1
Operator CNC	1
Piekarz	2
Płytkarz	2
Pomoc kuchenna	3
Pomocnik warsztatowy	2
Pracownik fizyczny – produkcja	1
Pracownik administracji biurowej	4
Pracownik zieleni	1
Pracownik działu kadr	1
Pracownik gospodarczy	2
Programista	1
Robotnik budowlany	14
Sekretarka	4
Spawacz	3
Sprzedawca	15
Stolarz	3
Ślusarz	2
Suwnicowy	1
Tapicer	2

3.3. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

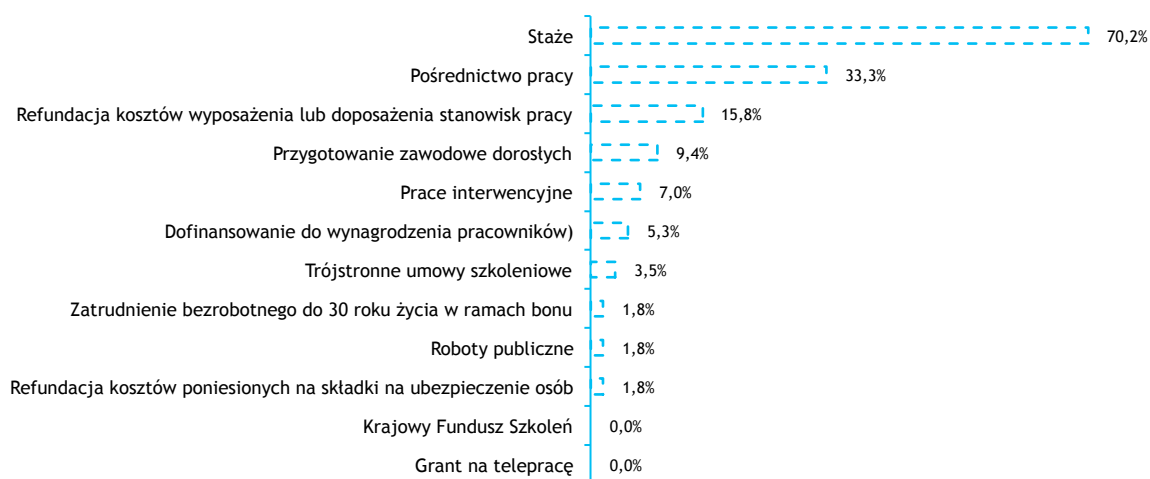
Spośród badanych pracodawców, 89,5% korzystało dotychczas z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli.

Wykres 16. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

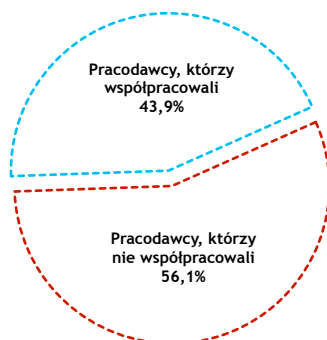
Pracodawcy, którzy współpracowali z PUP w Stalowej Woli, najczęściej korzystali ze staży zawodowych (70,2%) oraz pośrednictwa pracy (33,3%).

Wykres 17. Korzystanie przez pracodawców z poszczególnych form współpracy z PUP

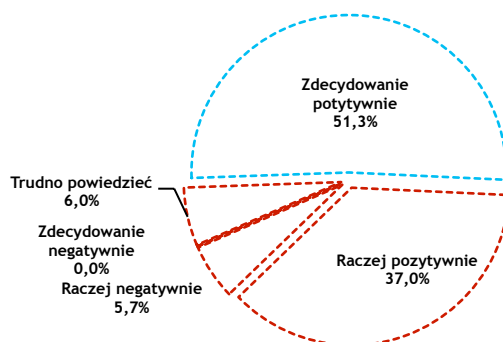
W ciągu ostatnich 12 miesięcy z Powiatowym Urzędem Pracy współpracowało 43,9% badanych podmiotów.

Wykres 18. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli w okresie ostatnich 12 miesięcy

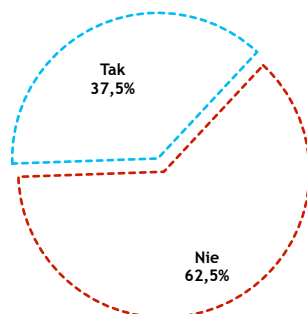
Pracodawcy, którzy współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli zostali poproszeni o ocenę tej współpracy. Z deklaracji przedstawicieli firm i instytucji wynika, że mają oni wyraźnie pozytywne opinie na temat współpracy. Zdecydowanie pozytywnie ocenia ją ponad połowa (51,3%), 37,0% „raczej pozytywnie”. Zaledwie 5,7% podmiotów ocenia współpracę z Urzędem „raczej negatywnie”. Żaden z pracodawców nie zadeklarował, że współpracę ocenia „zdecydowanie negatywnie”. 6,0% badanych w tej grupie nie miało zdania na temat współpracy z PUP w Stalowej Woli.

Wykres 19. Ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

Spośród podmiotów gospodarki, które w okresie ostatnich 12 miesięcy współpracowały z PUP w Stalowej Woli, 37,5% zgłaszało wakaty. 28,4% badanych, którzy w tym okresie podjęli współpracę, zatrudniło dzięki niej pracownika/pracowników.

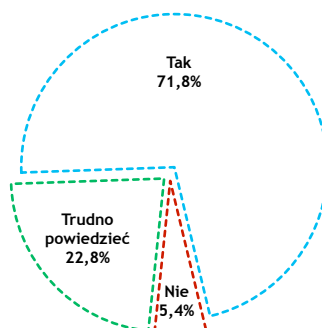
Wykres 20. Zgłaszanie wakatów przez podmioty, które współpracowały z PUP w Stalowej Woli w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wysoki odsetek firm, które dotychczas współpracowały z PUP, deklaruje chęć dalszej współpracy w zakresie rekrutacji pracowników (71,8%). 5,4% pracodawców nie zamierza w przyszłości podejmować

współpracy w tym zakresie. 22,8% podmiotów nie potrafi w chwili obecnej ustosunkować się do powyższego pytania.

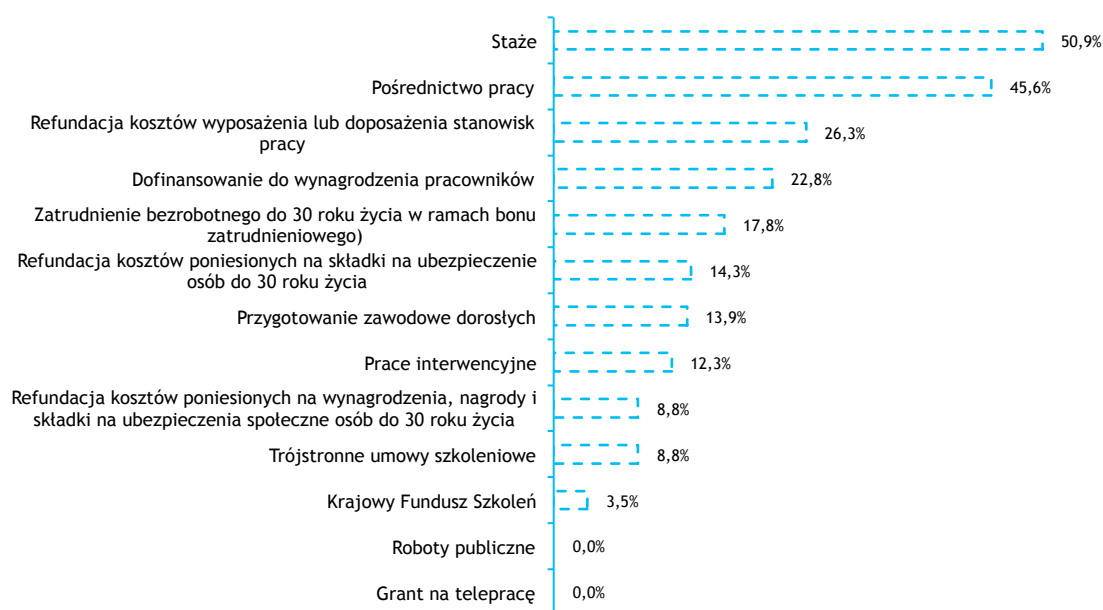
Wykres 21. Deklaracja pracodawców w zakresie dalszej współpracy z PUP w Stalowej Woli w zakresie rekrutacji pracowników

Pracodawcy, którzy nie zamierzają podejmować współpracy z PUP w Stalowej Woli deklarują, że nie mają oni takiej potrzeby, nie planują zwiększenia zatrudnienia, przyjmowania nowych pracowników czy stażystów.

Podmioty, które są zainteresowane współpracą z PUP w Stalowej Woli poproszono o wskazanie tych form wsparcia pracodawców, które były dla nich najkorzystniejsze z perspektywy obecnej sytuacji. Wśród badanych, największym zainteresowaniem cieszy się staż (50,9%) oraz pośrednictwo pracy (45,6%). Żadna z osób ankietowanych nie wskazała natomiast na roboty publiczne i grant na telepracę.

Wykres 22. Zainteresowanie poszczególnymi formami wsparcia

Na pytanie o szkolenia, jakie powinny być organizowane przez Urząd Pracy, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na pracowników, 63,4% pracodawców nie wskazało żadnego kierunku szkoleń lub

twierdziło, że „szkolenia są niepotrzebne”, „to szkoła powinna uczyć zawodu”, „kursy i szkolenia są zbyt krótkie”. Spośród osób, które wymieniały poszczególne kierunki szkoleń, najczęściej pracodawców wskazywało na szkolenia: BHP, obsługi kasy fiskalnej, podstaw obsługi komputera oraz kursy na operatorów wózków widłowych.

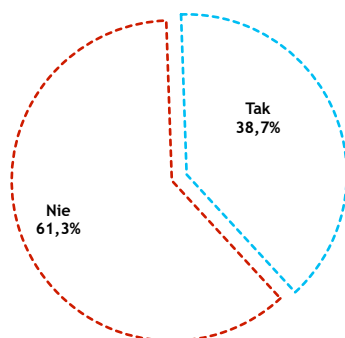
Tabela 6. Wykaz szkoleń, które w opiniach pracodawców powinny być realizowane przez PUP w Stalowej Woli

Szkolenie	RAZEM
BHP	31
Elektryczne	5
Fryzjerskie	5
Instruktor lotniczy	1
Język angielski	5
Język rosyjski	1
Komunikacja interpersonalna	8
Kosmetyczne	3
Krawieckie	4
Księgowość	5
Kucharskie	1
Kurs biblioteczny	1
Kwalifikacyjne dla kierowców	9
Licencja pracownika ochrony	2
Obsługa kasy fiskalnej	29
Obsługa klienta	14
Obsługi biura	7
Obsługa podstawowego sprzętu na budowie	2
Ogrodnicze	1
Operator CNC	3
Operator koparko-ładowarki	6
Operator wózka widłowego	15
Piekarz	1
Podstawy obsługi komputera	19
Spawanie	11
Sprzedaż bezpośrednia	5
Tokarz	3

3.4. Absolwenci szkół w opiniach pracodawców

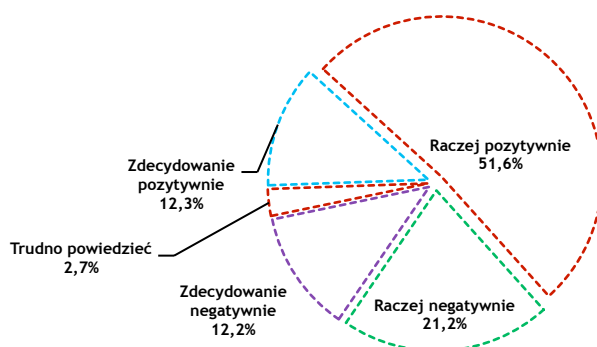
Z przeprowadzonych badań wynika, że 38,7% podmiotów gospodarczych zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, dla których dana firma jest ich pierwszym miejscem pracy.

Wykres 23. Zatrudnianie przez pracodawców absolwentów szkół

Opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół są jednak wyraźnie zróżnicowane. Łącznie 33,4% badanych w tej grupie negatywnie („raczej negatywnie” + „zdecydowanie negatywnie”) ocenia przygotowanie zawodowe młodych osób, które wkraczają na rynek pracy.

Wykres 24. Opinie pracodawców na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół

Negatywne opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół potwierdzają także ci pracodawcy, którzy nie zatrudniają absolwentów, jednak mieli styczność z takimi kandydatami na etapie prowadzonych rekrutacji lub w przeszłości zatrudniali absolwentów szkół. Przeważająca większość wypowiedzi tej grupy badanych koncentruje się wokół problemów związanych z podejściem do pracy osób młodych oraz niewystarczającym przygotowaniem zawodowym. Oto kilka wypowiedzi badanych:

- „Z młodzieżą dzisiaj trudno się pracuje, nie szanują pracy”.
- „Młodzież nie chce pracować, uważa, że są ciężkie warunki pracy”.
- „Młodzi ludzie nie mają odpowiednich umiejętności. Niektórych zawodów uczą się tak, jakby żyli w latach osiemdziesiątych”.
- „Są osoby lepiej wykształcone, młodzi mają lekceważący stosunek do pracy”.
- „Preferuję osoby starsze, młodzież ma zbyt lekkie podejście do pracy”.
- „Nie wierzę osobom młodym, są mało poważne i praktycznie nic nie umieją. Większość powinna wrócić do szkół i nauczyć się zawodu. Ja żałuję, że nie mam wpływu na to, jak ich uczą pracy”.

- „Dziewczyny były zatrudnione po szkole, to nic nie umiały. Nie mogą takiego pracownika zostawić samego w sklepie”.
- „Uważam, że młode osoby mają bardzo złe przygotowanie do pracy. Nic się nie zmieni, dopóki nie będziemy mieli na to wpływu”.

4. Analiza SWOT i prognoza dla rynku pracy w powiecie stalowowolskim

Analiza SWOT to wskazanie mocnych oraz słabych stron diagnozowanego obszaru, a także szans oraz zagrożeń dla jego rozwoju. Podstawę analizy SWOT dla rynku pracy w powiecie stalowowolskim, stanowi analiza kondycji lokalnych podmiotów gospodarki, analiza sytuacji osób bezrobotnych, trendy na rynku pracy oraz opinie lokalnych pracodawców. Prezentowana analiza obejmuje identyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) istotnie wpływających na kształt lokalnego rynku pracy. Poniższa tabela ukazuje zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • W ciągu ostatnich pięciu lat sukcesywnie wzrasta liczba podmiotów gospodarki w powiecie. • Gospodarka w powiecie rozwija się nie tylko w handlu i budownictwie, ale także w zakresie działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. W pierwszych trzech kwartałach 2015 roku powstało 45 nowych podmiotów w tej dziedzinie. • Sukcesywnie maleje stopa bezrobocia w powiecie. O ile pod koniec III kwartału 2014 roku wynosiła ona 12,2%, pod koniec III kwartału 2015 roku – 9,8%. To w skali wszystkich powiatów województwa podkarpackiego trzeci największy spadek stopy bezrobocia w tym okresie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujemne saldo migracji. W 2014 saldo migracji wewnętrznych wynosiło dla powiatu stalowowolskiego -302, natomiast migracji zagranicznych -56. • Wzrost liczby liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. 64,0% mieszkańców powiatu stalowowolskiego jest w wieku produkcyjnym, 17,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. O ile w roku 2012 liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 96,7, w roku 2014 liczba ta wzrosła do 110,8.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Optymistyczne plany zatrudnieniowe badanych podmiotów. Zaledwie 3,5% ankietowanych podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem redukcji etatów w ciągu najbliższych 12 miesięcy. • Pracodawcy posiadają jasno sprecyzowane plany dotyczące stanowisk, na jakie zamierzają rekrutować w ciągu najbliższych 12 miesięcy. • 100% pracodawców skłonnych jest 	<ul style="list-style-type: none"> • Pracodawcy posiadają niski poziom wiedzy na temat możliwych form wsparcia ze środków publicznych. • Znacząca część przedstawicieli podmiotów gospodarki wyraża negatywne opinie na temat przygotowania zawodowego oraz podejścia do pracy absolwentów szkół. Należy także nadmienić, że liczna grupa pracodawców deprecjonuje wagę szkoleń, podkreślając rangę przygotowania zawodowego w szkołach.

<p>zatrudnić osoby do 30 roku życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staż pozostaje niezmiennie najpopularniejszą i najbardziej pożądaną przez pracodawców formą wsparcia. • Pracodawcy pozytywnie wypowiadają się w kwestii współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli. Statystyki potwierdzają, że liczba podmiotów, z którymi PUP podejmuje współpracę pozostaje na stabilnym poziomie. Na uwagę zasługuje fakt, że w III pierwszych kwartałach 2015 roku podjęto współpracę ze 168 nowymi pracodawcami. W III pierwszych kwartałach 2014 roku liczba ta wynosiła 125. 	
---	--

Warto zauważyć, że w prezentowanym zestawieniu liczba szans przewyższa liczbę zagrożeń, co oznacza, że w najbliższym czasie można spodziewać się dalszej poprawy sytuacji. Prognoza rozwoju rynku pracy – z perspektywy informacji pozyskanych od pracodawców – wydaje się być optymistyczna, o czym świadczą plany wskazujące na dodatni bilans zatrudnienia w 2016 roku. Wprawdzie trudno spodziewać się tak istotnego spadku stopy bezrobocia, jaki miał miejsce w III kwartałach 2015 roku, w stosunku do dwóch ubiegłych lat, jednak najbliższy rok winien przynieść kolejne zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w powiecie.

Nie sposób nie zauważyć także, że na optymistyczną prognozę sytuacji na rynku pracy w powiecie stalowowolskim wpływają nowopowstające podmioty gospodarki, nie tylko w odniesieniu do ich liczby, która sukcesywnie rośnie, ale także w stosunku do wzrostu liczby podmiotów w poszczególnych branżach. Pręźnie rozwija się budownictwo (na przestrzeni ostatnich trzech lat powstały 52 nowe podmioty działające w tej sekcji), potwierdzając tym samym trend ogólnopolski oraz prognozy dalszego rozwoju w tej branży, jakie prezentowane są w raportach, zarówno krajowych jak i międzynarodowych. Ponadto, przedsiębiorcy w regionie zdają się precyzyjnie odpowiadać na zmiany w gospodarce, które są efektem zmian społeczno-ekonomicznych. Potwierdzają to nowopowstające podmioty w sekcjach usług (wzrost w stosunku do 2012 roku o 89 podmiotów), opieki zdrowotnej (wzrost w stosunku do 2012 roku o 71 podmiotów), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (wzrost w stosunku do 2012 roku o 69 podmiotów) czy edukacji (wzrost w stosunku do 2012 roku o 45 podmiotów)¹³. Zakładając, że powiat stalowowolski będzie kontynuował trend ogólnopolski w tym zakresie, można w kolejnych latach spodziewać się dalszego rozwoju powyższych branż.

W dłuższej perspektywie czasu, na sytuację na rynku pracy wpływać będzie coraz silniej niekorzystana statystyka demograficzna, w szczególności niski wskaźnik dzietności oraz ujemne saldo migracji, a co za tym idzie zwiększanie się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Według danych za rok

¹³ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego.

2014, powiat stalowowski plasuje się na ostatnich miejscach w województwie podkarpackim pod względem wskaźnika dzietności – 1,08 (województwo podkarpackie - 1,21, Polska – 1,29), a prognozy GUS na kolejne lata przewidują dalsze pogarszanie się sytuacji w tym obszarze.

5. Wnioski

1. Sytuacja zatrudnieniowa w badanych podmiotach gospodarki wydaje się być stabilna, a plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy są optymistyczne. Zaledwie 3,5% podmiotów zamierza w tym czasie zredukować zatrudnienie. Jednocześnie 22,8% pracodawców zamierza zatrudnić kolejnych pracowników, co może skutkować w następnym roku dodatnim bilansem zatrudnienia.
2. Niski odsetek badanych przedsiębiorstw borykało się w okresie ostatnich 12 miesięcy z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy.
3. Pracodawcy deklarują chęć współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli w zakresie zatrudniania pracowników. W zdecydowanej większości wyrażają oni pozytywne opinie na temat współpracy.
4. Liczna grupa pracodawców zainteresowana jest przyjęciem pracownika na staż. Staż oraz pośrednictwo pracy to najpopularniejsze formy współpracy pracodawców z PUP w Stalowej Woli.
5. Spośród wszystkich badanych pracodawców, aż 63,4% nie wskazało żadnych kierunków szkoleń, które – z ich punktu widzenia – powinny być realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli.
6. Z badań wynika, że przedstawiciele podmiotów gospodarki mają niski poziom wiedzy o nowych instrumentach wsparcia pracodawców. Tylko nieznaczny odsetek z nich był zaznajomiony z nimi, przeważająca większość badanych prosiła o wyjaśnienie poszczególnych form. Wydaje się więc, że niski odsetek osób zainteresowanych tymi formami nie wynika z braku potrzeb w tym zakresie, a raczej jest konsekwencją braku dostatecznej wiedzy. Sugeruje się zintensyfikowanie działań w kierunku promowania (z nastawieniem na informowanie o korzyściach dla pracodawców) form współpracy z PUP wśród zarówno istniejących już, jak i nowopowstających podmiotów gospodarki.
7. 38,7% badanych podmiotów gospodarki zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół, choć opinie na temat ich przygotowania zawodowego są wyraźnie zróżnicowane. Grupa aż 33,4% pracodawców w tej grupie negatywnie wypowiada się w tej kwestii.
8. Z badań wynika, że przeważająca większość opinii pracodawców na temat absolwentów szkół budowana jest na bazie społecznie funkcjonujących przekonań oraz dotychczasowych, negatywnych doświadczeń. Zasadnym wydaje się więc – oprócz rozszerzania katalogu instrumentów wsparcia pracodawców – prowadzenie formy kampanii społecznej, której celem będzie zmiana postrzegania tej grupy. Jednocześnie, w wypowiedziach pracodawców wyraźne zarzuty wobec systemu kształcenia zawodowego, w szczególności odnośnie braku wpływu podmiotów gospodarki

na edukację zawodową, która byłaby dopasowana do ich potrzeb. Sugeruje się zintensyfikowanie działań w kierunku rozwoju form współpracy pomiędzy pracodawcami a szkołami w zakresie

Spis wykresów

Wykres 1. Osoby pracujące w powiecie stalowowolskim według sektorów

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie podkarpackim i kraju w latach 2005-2015

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (stan na dzień 31.12.2014 r.)

Wykres 4. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie w latach 2005-2015

Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarki w województwie podkarpackim w latach 2005-2015

Wykres 6. Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym w powiecie stalowowolskim w III kwartale w latach 2011-2015

Wykres 7. Odsetek bezrobotnych kobiet w powiecie stalowowolskim w III kwartale w latach 2011-2015

Wykres 8. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według gmin (stan z dnia 30.06.2015 r.)

Wykres 9. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według sekcji PKD 2007 (stan z dnia 31.12.2014 r.)

Wykres 10. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wykres 11. Prowadzenie rekrutacji w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wykres 12. Powody zwolnień pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wykres 13. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy

Wykres 14. Deklaracje podmiotów gospodarki odnośnie możliwości zatrudnienia osób z poszczególnych grup bezrobotnych

Wykres 15. Plany przyjęć na staż w okresie najbliższych 12 miesięcy

Wykres 16. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

Wykres 17. Korzystanie przez pracodawców z poszczególnych form współpracy z PUP

Wykres 18. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wykres 17. Ocena współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

Wykres 19. Zgłaszanie wakatów przez podmioty, które współpracowały z PUP w Stalowej Woli w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wykres 20. Deklaracja pracodawców w zakresie dalszej współpracy z PUP w Stalowej Woli w zakresie rekrutacji pracowników

Wykres 21. Zainteresowanie poszczególnymi formami wsparcia

Wykres 22. Zatrudnianie przez pracodawców absolwentów szkół

Wykres 23. Opinie pracodawców na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół

Spis tabel

Tabela 1. Próba badawcza podmiotów gospodarki

Tabela 2. Wykaz stanowisk, na które zatrudniono pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Tabela 3. Stanowiska trudne do obsadzenia w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Tabela 4. Stanowiska pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy

Tabela 5. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na staż

Tabela 6. Wykaz szkoleń, które w opiniach pracodawców powinny być realizowane przez PUP w Stalowej Woli